

Milyen Duna-partot akarunk?

Ezzel a címmel folyt a kerekasztal-beszélgetés polgármesterek, sportvezetők és a kézi hajtányú vízi sport lelkes képviselői jelenlétében az Evezős Critical Mass felvonulás kapcsán, május 23-án a margitszigeti Holdudvarban.

A Duna-part és általában a vízpartok két évtizedes fejlődése aggodalomra ad okot. Nagyon tévedett, aki azt hitte, hogy a rendszerváltás után eljön a kis- és középvállalkozások ideje, és a nyugat-európai útjaink során irigyelt vendéglők, parkok, klubok, vendégházak, kikötésre alkalmas stégek, úszó csónakházak épülnek majd a partok mentén, felélenkítve a bel- és külföldi turizmust, a vízi sportéletet, szorosabbra fűzve a kapcsolatot a lakosság és a Duna között.

A beszélgetés során sok panasz hangzott el a csónakházak megszüntetésével, a bezárásokhoz vezető forráshiánnyal, a privatizációval kapcsolatban. (A megszüntetett csodálatos vízi életről és a kialakult helyzetről szólt a Városvédők aznap délelőtti sétája a Római parton A csónakházaktól a lakóparkokig címmel.)

A beszélgetésen elhangzott, hogy a vízpartok helyzete nagyon összetett, a jogszabályok nem védik a közösségek hosszú távú érdekeit, és a gazdasági válságra hivatkozással az önkormányzatok hallani sem akarnak a tömegsport támogatásáról.

Rengeteg alapvető hiányosság jelzi, hogy nincs gazdája a főváros egyik legnagyobb értékének, a Duna-partnak. Elsőként ilyen a tulajdonviszonyok rendezetlensége. A partok és az összes sziget, félsziget más és más (fővárosi, kerületi, állami, magán, társadalmi szervezeti, egyházi stb.) tulajdonban van. Ezeket sürgősen tisztázni kellene, esetenként közösségi tulajdonba visszavásárolni. Csak az építmény kerülhessen magántulajdonba, a telek maradjon örökre köztulajdonban. A világháború után a félkapitalista Jugoszlávia teljes területén ez volt a gyakorlat, ami lehetővé tette a közösségi érdekeknek legjobban megfelelő, egységes szabályozást. Sok országban évszázados törvény biztosítja a vízpartok közösségi tulajdonát, amely alól nem lehet felmentést kapni még egy kormányüdülő esetében sem.

Nálunk nincs egységes adatbázis, nincs egységes szabályozás, nincs akarat az állam vagy a főváros részéről a közérdeket, a térség hosszú távú fejlődését kijelölő program megvalósítására. Mindenütt forráshiányra panaszkodnak. Nyilvánvaló, hogy a részérdek által szétszaggatott, alulhasznosított Duna-part nem hoz a közösségnek olyan bevételeket, amelyekből a legszükségesebb partfenntartási munkák elvégezhetőek lennének. Egyes hatóságok a használati díjakból hozzák egyensúlyba a költségvetésüket, ami nyilván nem szolgálja a partok hosszú távú érdekét. A sporttelepek a vállalatok privatizációjával „csomagban” keltek el, és az új tulajdonosoknak eszük ágában sincs az eredeti funkció megtartása.

Rengeteg a csalás, a trükközés. A kevés, rosszul megfogalmazott, kiskapukkal terhes szabály betartását sem kéri senki számon. Sorra hozzák az országgyűlésben, a fővárosnál és a kerületekben a szűk csoportérdekeknek kedvező döntéseket.

Sajnos sem az állam, sem az önkormányzatok nem érzik úgy, hogy nekik támogatni kellene a vízi sportokat, holott a fizetőképes kereslet a felnőtt túrázók esetében megvan. Akad-e mecénás, aki a tömegsport támogatását felvállalná a költségvetés helyett?

Teljesen bizonytalan a még megmaradt klubok, csónakházak helyzete. A Római parton a még megmaradt csónakházak privatizációját már bejelentették (HVG, 2009.05.30.) A veszély, hogy eladják, a többi esetben is fennáll, és az új tulajdonos előbb vagy utóbb feloszlatja a kialakult közösséget, elküldi a sportvezetőket, edzőket. De ha meg is marad néhány klub esetében a bérbevétel lehetősége, kérdés, hogy találhatnak-e forrást a felújításhoz.

Néhány dolgot azonnal meg kellene tenni annak érdekében, hogy legalább a gyerekeknek megmaradjon a lehetőség a vízpartok felélesztésére. Ne vágjuk el a jövőt a közösségek érdekeit nyilvánvalóan sértő privatizációval és átgondolatlan műszaki beavatkozásokkal! Ikvai-Szabó Imre főpolgármester-helyettes egységes szabályozást és a Balaton Fejlesztési Tanácshoz hasonló szervezet létrehozását tartaná a legsürgősebb feladatnak.

A Levegő Munkacsoport a következő javaslatokat tette a partok szabályozására:

1. A vízpartok maradjanak köztulajdonban legalább olyan szélességben (50-70 méter), hogy lehetőség legyen a parkosításra, a kényelmes körüljárásra, kerékpározásra, csónakok kikötésére, a csónakházak, vendéglők és egyéb kapcsolódó építmények elhelyezésére.
2. Legyen lehetőség uniós pályázati forrásokból a Duna-partok legszükségesebb rehabilitációját finanszírozni. A projektek elbírálásába vonják be az összes érintett képviselőit, a civil szervezeteket az átláthatóság biztosítására.
3. Dolgozzák ki a főváros és térsége egységes Duna-part szabályozási és fejlesztési tervét, pótolva az adatokkal, tulajdonviszonyokkal, hatáskörök hierarchiájával és a parttal rendelkező tulajdonosok előírt kötelezettségeivel kapcsolatos hiányokat.
4. Újragondolásra javasoljuk az illetékes minisztériumok és önkormányzatok tömegsporttal kapcsolatos hozzáállását. A tömegsport fellendülésének járulékos hasznai hosszú távon hatnak. Javíthatják az ország megtépzott hírnevét, és rövid időn belül különféle gazdasági tevékenységek fellendüléséhez is hozzájárulnak.

Tervezzük, hogy még az idén szeptemberben újabb felvonulást rendezünk, amelynek keretében folytatjuk a megkezdett vitát a Duna-partok jövőjéről.

Budapest, 2009. május 30.

Beliczay Erzsébet
a Levegő Munkacsoport elnökhelyettese